

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG
Økologi

Evaluering af Det Økologiske Akademi, Niveau 2 Modul D, E, F, G, H, J, K, L, M, N

PARTNER I
DLBR

DET
ØKOLOGISKE
AKADEMI
Producentsammenslutningen
Det Økologiske Akademi

Se "European Agricultural Fund for Rural Development" (EAFRD)

Evaluering af Det Økologiske Akademi, Niveau 2

Der deltog i alt 27 kursister i gennemførelsen af Det Økologiske Akademi, Niveau 2 i perioden fra august 2013 til september 2014. De har her bidraget med en deltagerevaluering.

Uddannelsen har givet deltagerne adgang til den nyeste viden indenfor økologisk produktion, regler, konkrete værktøjer samt et stort netværk af rådgivere og undervisere. Deltagerne var primært landbrugsskolelærere og landbrugskonsulenter, der til hverdag har en bred kontaktflade til unge under uddannelse, og til nuværende og kommende økologiske landmænd.

Kursusdeltagerne på Niveau 2 har et forudgående kendskab til økologi, ved at have været beskæftiget med økologi i svarende til mindst et års fuldtidsarbejde eller ved deltagelse i efteruddannelsens niveau 1. Der har været en ligelig fordeling af deltagere med erfaringsbaggrund som landbrugsskolelærere henholdsvis landbrugskonsulenter indenfor forskellige faggrene. Den forskellige baggrund afspejler sig i evalueringen ift. forventninger og udbytte af undervisningen.

Der er afholdt i alt 10 moduler med samlet 20 kursusdage, 173,5 undervisningstimer og samlet set 38 kursister, heraf 27 kursister på det fulde forløb med deltagelse i tværfaglige moduler og tilvalg af fagmoduler.

Der har været en lav svarprocent på evalueringsspørgsmålene, som er fremsendt elektronisk efter kursets afslutning (tværfaglige 7, kvægmoduler 1, plantemoduler 5 og svinemoduler 0 besvarelser), og vi har derfor valgt fremadrettet, at udlevere evalueringsspørgsmålene i forbindelse med undervisningsforløbets afslutning til udfyldelse på stedet.

På efteruddannelsen er der undervist i nedenstående emner

Tværfagligt

- Formidlingsmetodiske værktøjer.
- Økonomi i økologiske landbrugsproduktioner.
- Bæredygtighed i økologisk produktion.
- Landmandens afsætningskanaler til det økologiske marked og forbrugernes ønsker.
- Foderstofvirksomheders rolle i økologisk afsætning og prisudvikling.
- Oplevelsesøkonomi, fra råvare til oplevelse.
- Innovation, forbrugeren som udgangspunkt for innovation og udvikling.
- Deltagelse i NJF- seminar "Organic farming systems as a driver for change".
- Deltagelse i Økologi Kongres.

Økologisk planteproduktion

- Mekanisk ukrudtsbekæmpelse og radrensning
- Vanskelige ukrudtsarter.
- Frøproduktion af kløver, lucerne og græs.
- Næringsstofbalance og effekt af management, N, P, K, S.
- Værdi af kvælstof i henholdsvis planteavls- og kvægbrugsbedrifter.
- Optimering af sædskifter i kombination med biogasproduktion.
- Udfasning af økologisk husdyrgødning.
- Betydning af kløvergræs/grønbrak på økologiske planteavlsejendomme.
- Optimering af sædskifte og N-management ved hjælp af NDICEA.
- Sammenligning af økonomi i økologiske sædskifter.
- Græsmarken: gødskningsstrategier og sikker etablering.

Økologisk kvægproduktion

- Sundhed og dyrevelfærd.
- Håndtering af halte køer
- Regler for kraftfoder, grovfoder og omlægningsfoder.
- Økologisk tilskuds foder, aktuelle udfordringer.
- Vitaminer og mineraler fra naturlige kilder.
- Fodringens påvirkning af mælkenes sammensætning og kvalitet.
- Strategi for græsmarkssædskiftet, kvalitet, kløvertræthed, slæt.
- Management af afgræsningsmarken.
- Urter i græsmarken.
- Afgræsning og næringsstofbalancer.
- Hjælpeværktøjer til græsmarksudnyttelse.
- AMS afgræsning og styring af kotrafik.
- Holistisk afgræsning.
- Biodynamisk mælkeproduktion.
- Besøg på Kvægbrugets forsøgscenter, fremvisning af teknologi.

Økologisk svineproduktion

- EU regler og brancheregler
- Dyrevelfærd
- Forekomst og kontrol af parasitter
- Beplantning af udearealer
- Ungsvin på friland
- Storhytter og hyttedesign
- Rundvisning på Risbjerg
- Faremarken
- Fouragering og frilandsafgrøder
- Grovfoders betydning
- Foder med lokalt produceret protein
- Foderoptimering
- Kød kvalitet og kvalitetssikring
- Afsætning og marked
- Management og produktionsstyring

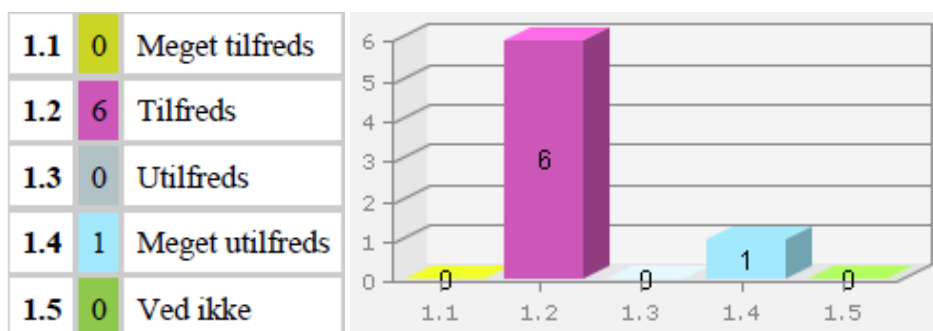
På de følgende sider ses kursisternes evaluering, og sidst i dokumentet findes det samlede program for det gennemførte efteruddannelsesforløb.

Kurset var inddelt i fire tværfaglige obligatoriske moduler og to valgfri moduler indenfor hvert af fagområderne kvæg, svin og planteproduktion. I evalueringen er der spurgt til de enkelte moduler og til deltagernes samlede indtryk, samt deltagernes personlige baggrund.

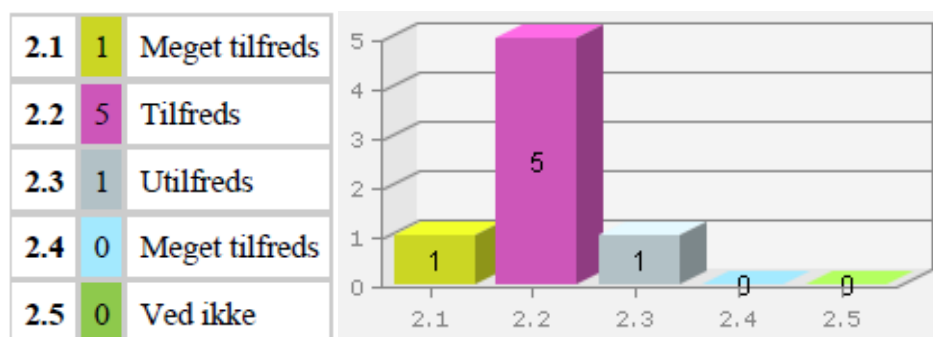

Tværfaglige moduler, D, F, H, J

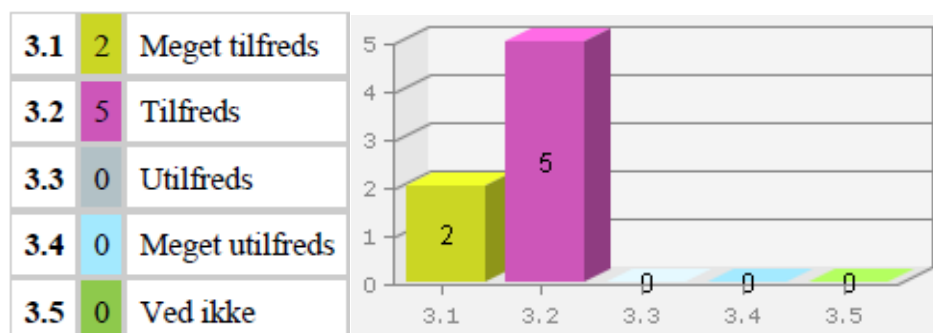
Spørgsmål 1: De fire tværfaglige moduler i deres helhed

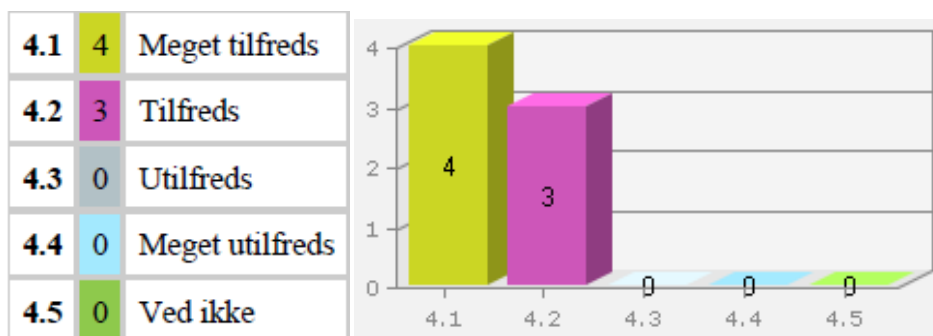
Spørgsmål 2: Udbyttet af modulerne

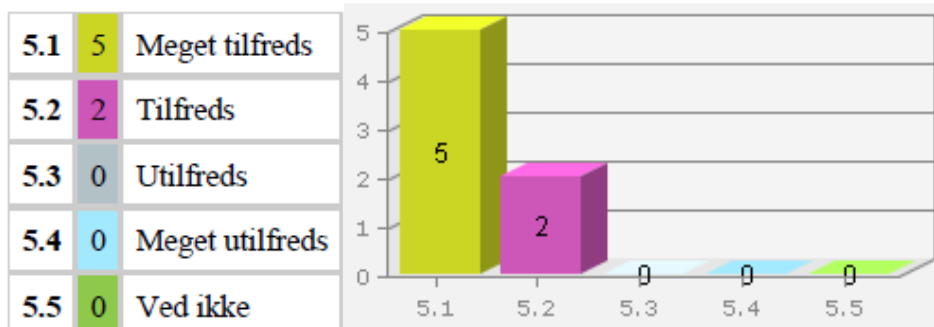
Spørgsmål 3: Kursuslederens indsats

Spørgsmål 4: Information før kurset (bekræftelse på tilmelding, program m.v.)

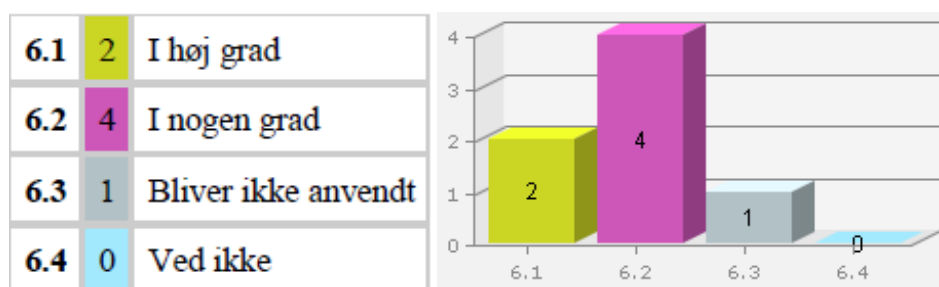

Spørgsmål 5: Kursusfaciliteter generelt

Modul D

Spørgsmål 6: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende den viden og de færdigheder, som du fik på Modul D i dit daglige arbejde

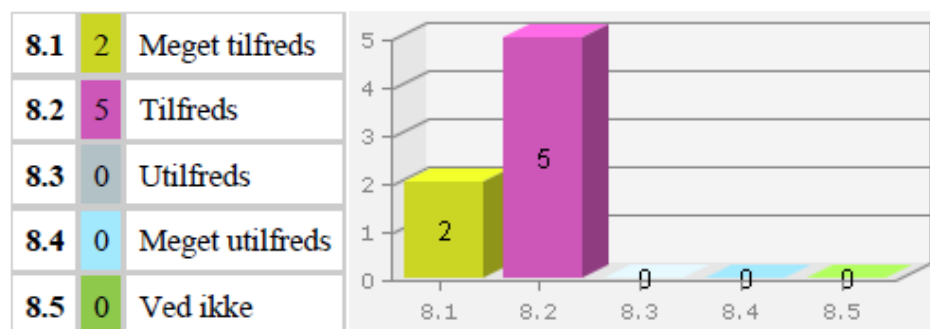

Spørgsmål 7: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du bruger/kommer til at bruge den nye viden?

Her svares med fritekst

- Skal bruge det i undervisningen af landbrugselever

Spørgsmål 8: Hvor tilfreds er du med undervisningsformen på Modul D (veksling mellem foredrag, opgaver, refleksion)?

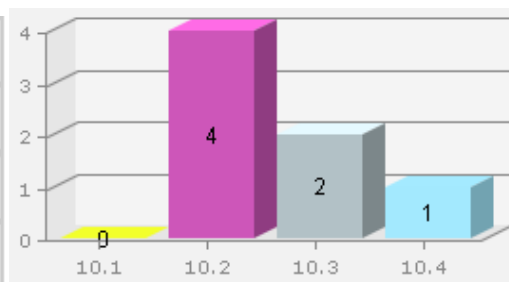
Spørgsmål 9: Begrund dit svar her.

Her svares med fritekst

0 besvarelser

Spørgsmål 10: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende det udleverede materiale på Modul D efter kurset?

10.1	0	I høj grad
10.2	4	I nogen grad
10.3	2	Bliver ikke anvendt
10.4	1	Ved ikke

Spørgsmål 11: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du har brugt/vil bruge materialet?

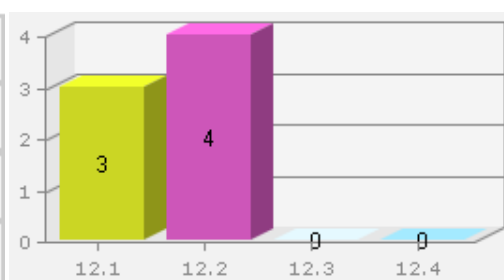
Her svares med frit tekst

0 besvarelser

Modul F

Spørgsmål 12: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende den viden og de færdigheder, som du fik på Modul F i dit daglige arbejde

12.1	3	I høj grad
12.2	4	I nogen grad
12.3	0	Bliver ikke anvendt
12.4	0	Ved ikke

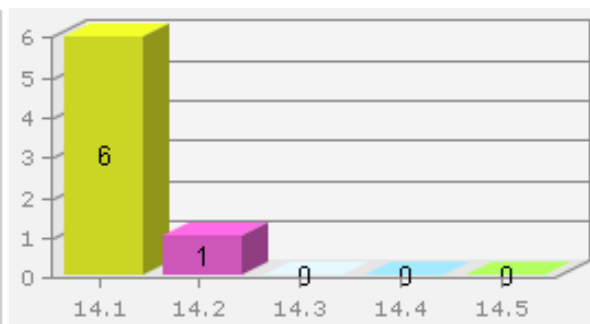
Spørgsmål 13: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du bruger/kommer til at bruge den nye viden?

Her svares med frit tekst

- Det er ikke meget jeg sidder med den type rådgivning, men det var rigtig godt at tænke på den både
- Ved undervisningen af landbrugselever

Spørgsmål 14: Hvor tilfreds er du med undervisningsformen på Modul F (veksling mellem foredrag, opgaver, refleksion)?

14.1	6	Meget tilfreds
14.2	1	Tilfreds
14.3	0	Utilfreds
14.4	0	Meget utilfreds
14.5	0	VEd ikke

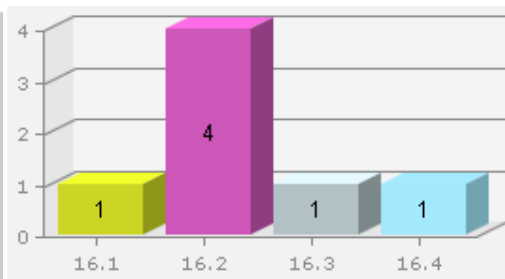
Spørgsmål 15: Begrund dit svar her.

Her svares med fritext

0 besvarelser

Spørgsmål 16: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende det udleverede materiale på Modul F efter kurset?

16.1	1	I høj grad
16.2	4	I nogen grad
16.3	1	Bliver ikke anvendt
16.4	1	Ved ikke

Spørgsmål 17: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du har brugt/vil bruge materialet?

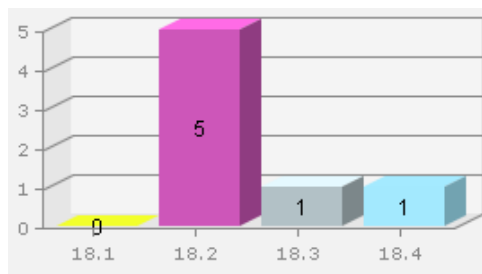
Her svares med fritext

0 besvarelser

Modul H

Spørgsmål 18: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende den viden og de færdigheder, som du fik på Modul H i dit daglige arbejde

18.1	0	I høj grad
18.2	5	I nogen grad
18.3	1	Bliver ikke anvendt
18.4	1	Ved ikke

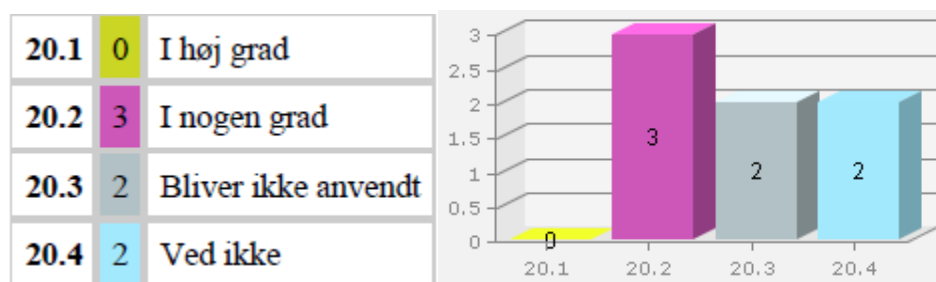

Spørgsmål 19: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du bruger/kommer til at bruge den nye viden?

Her svares med fritext

- Emnerne i økologikongressen var meget relevante for mig som underviser. Formidlingsmetodiske værktøjer - og gamemaster henvender sig først og fremmest til konsulenterne - og er ikke særligt relevant for mig som underviser!

Spørgsmål 20: Hvor tilfreds er du med undervisningsformen på Modul H (veksling mellem foredrag, opgaver, refleksion)?

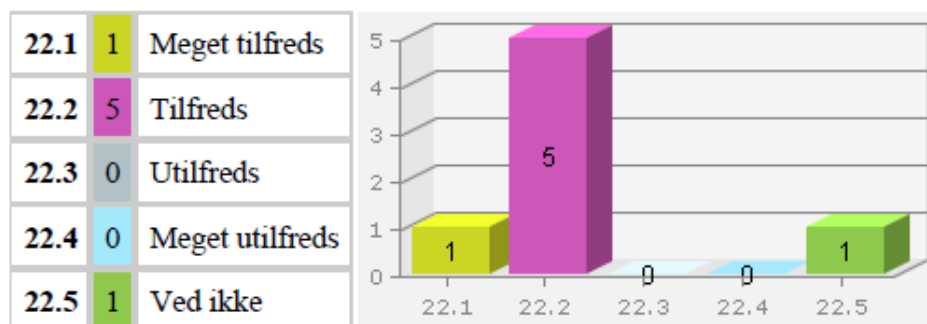

Spørgsmål 21: Begrund dit svar her.

Her svares med fritext

0 besvarelser

Spørgsmål 22: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende det udleverede materiale på Modul H efter kurset?

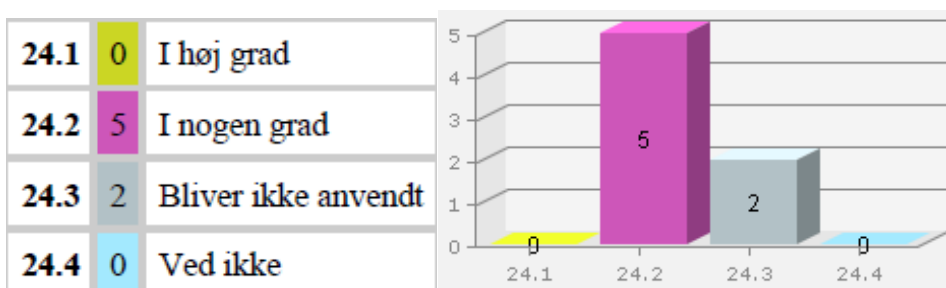
Spørgsmål 23: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du har brugt/vil bruge materialet?

Her svares med fritext

- Det er jo en del af det man hele tiden gør, som rådgiver. Jeg har nok ikke ændret meget efter forløbet.

Modul J

Spørgsmål 24: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende den viden og de færdigheder, som du fik på Modul J i dit daglige arbejde

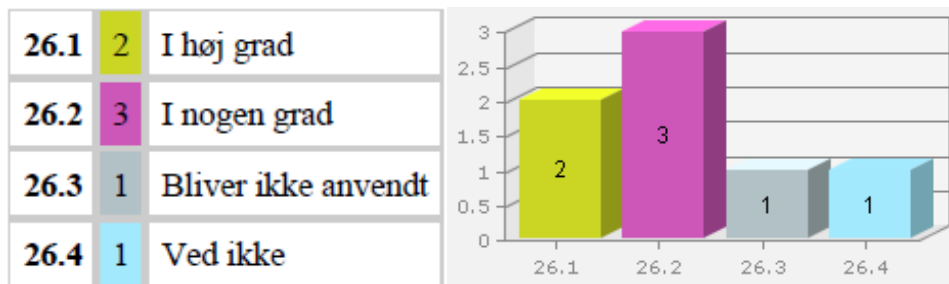

Spørgsmål 25: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du bruger/kommer til at bruge den nye viden?

Her svares med fritekst

- Ved undervisningen af landbrugselever

Spørgsmål 26: Hvor tilfreds er du med undervisningsformen på Modul J (veksling mellem foredrag, opgaver, refleksion)?

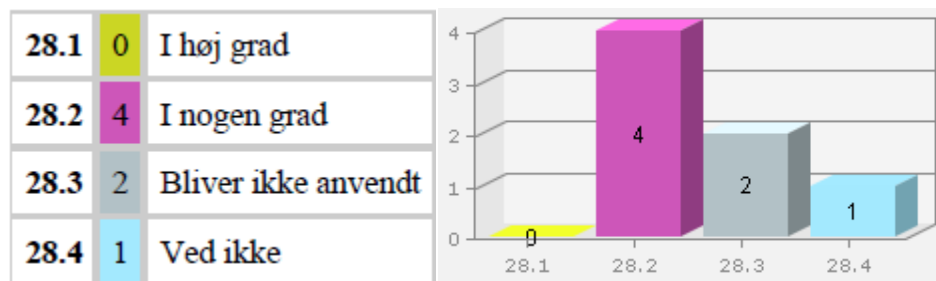

Spørgsmål 27: Begrund dit svar her.

Her svares med fritekst

- Jeg ville have deltaget i økologikongressen alligevel
- Dette havde ikke med økologikongressen at gøre??????

Spørgsmål 28: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende det udleverede materiale på Modul J efter kurset?

Spørgsmål 29: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du har brugt/vil bruge materialet?

Her svares med fritekst

0 besvarelser

Alle tværfaglige moduler

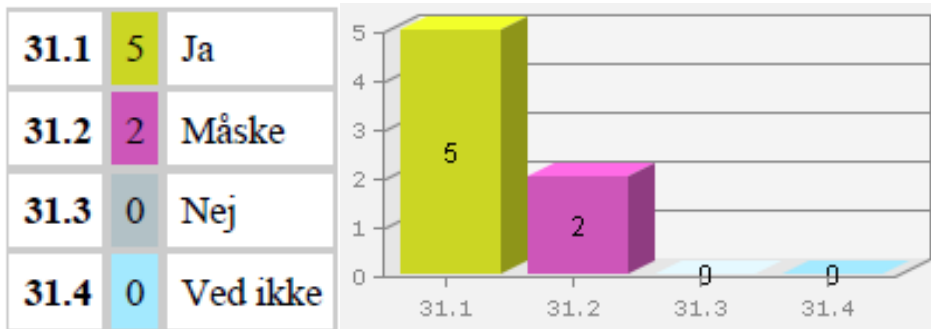
Spørgsmål 30: Hvis vi skal gennemføre kurset igen, har du gode råd til, hvad vi skal gøre anderledes?

Her svares med fritekst

- At modul 2 også handler om økologi hele vejen igennem. Der er rigtig mange emner og dilemma som det kunne være godt at få diskuteret igennem.
- Det har været et fint forløb, men for undervisere er det ALT for meget formidling, og en del af det var mest rettet mod rådgivere. Jeg har mere haft brug for den faglige del.

Generelt om deltager

Spørgsmål 31: Ville du anbefale kurset til en kollega?

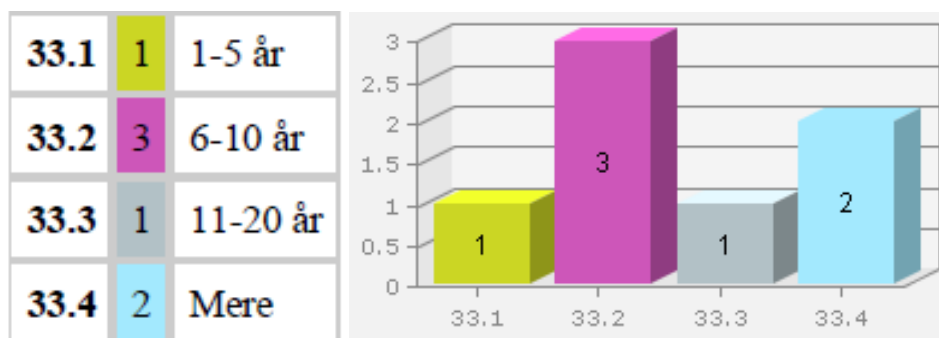

Spørgsmål 32: Øvrige kommentarer

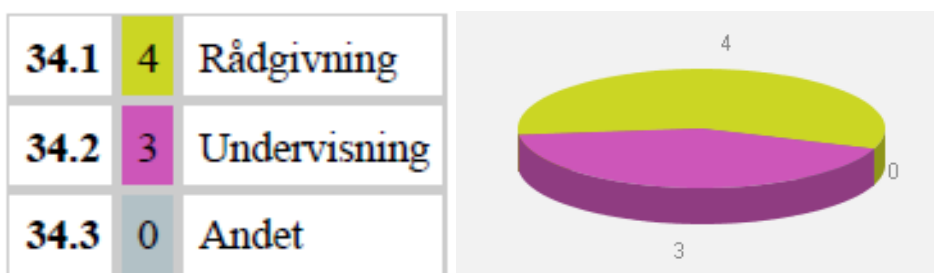
Her svares med fritext

- Har været glad for at deltage. MEGET positivt med blandingen af konsulenter og lærere!!
Denne evaluering kommer lidt for tidligt (og midt en meget travl tid -> ikke tid til de store refleksioner).
- I hvert fald hvis det bliver mere fagligt.

Spørgsmål 33: Hvor lang tids arbejdserfaring har du?

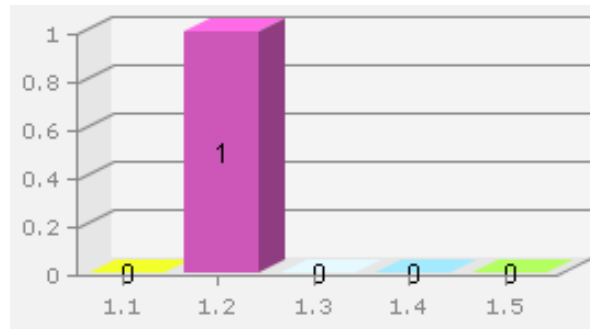
Spørgsmål 34: Hvilket område arbejder du indenfor?

Moduler, kvæg L, M

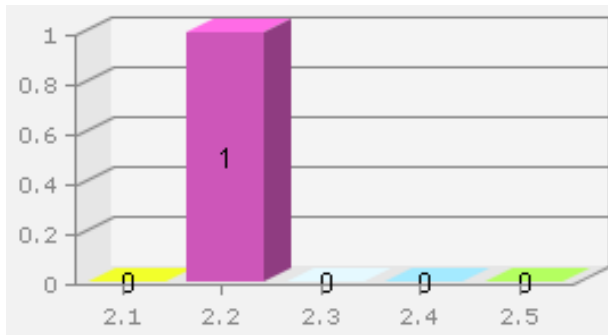
Spørgsmål 1: De to kvægmoduler i deres helhed

1.1	0	Meget tilfreds
1.2	1	Tilfreds
1.3	0	Utilfreds
1.4	0	Meget utilfreds
1.5	0	Ved ikke

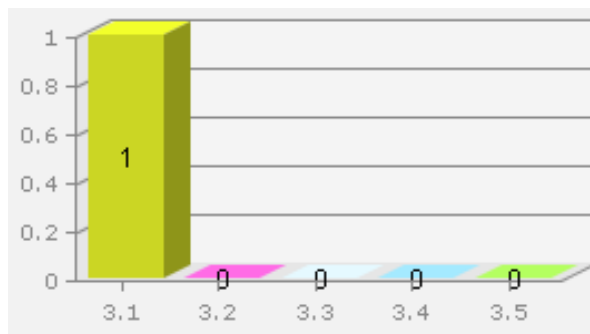
Spørgsmål 2: Udbyttet af modulerne

2.1	0	Meget tilfreds
2.2	1	Tilfreds
2.3	0	Utilfreds
2.4	0	Meget utilfreds
2.5	0	Ved ikke

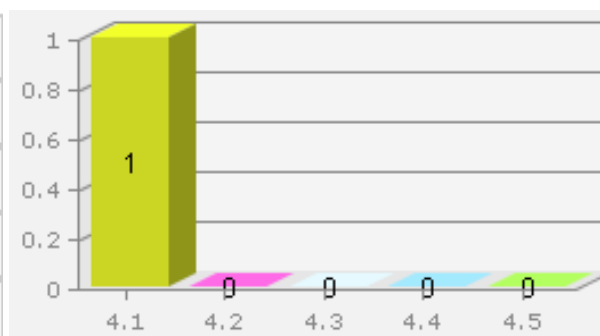
Spørgsmål 3: Kursuslederens indsats

3.1	1	Meget tilfreds
3.2	0	Tilfreds
3.3	0	Utilfreds
3.4	0	Meget utilfreds
3.5	0	Ved ikke

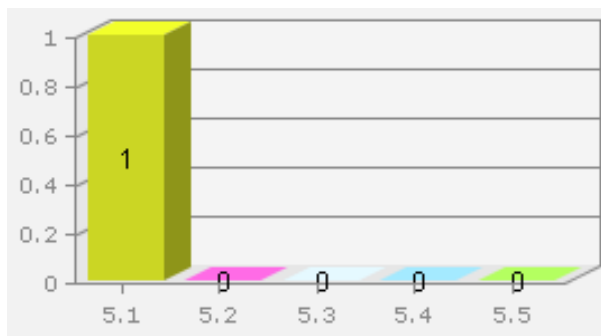
Spørgsmål 4: Information før kurset (bekræftelse på tilmelding, program m.v.)

4.1	1	Meget tilfreds
4.2	0	Tilfreds
4.3	0	Utilfreds
4.4	0	Meget utilfreds
4.5	0	Ved ikke

Spørgsmål 5: Kursusfaciliteter generelt

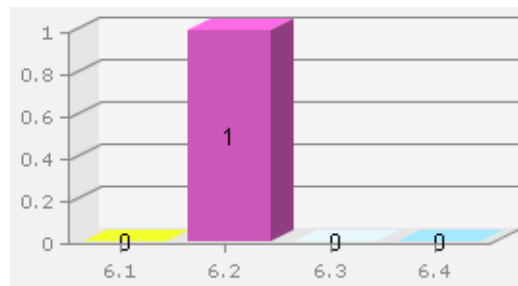
5.1	1	Meget tilfreds
5.2	0	Tilfreds
5.3	0	Utilfreds
5.4	0	Meget utilfreds
5.5	0	Ved ikke

Modul L

Spørgsmål 6: I hvor høj grad har du anvendt/kommer du til at anvende det udleverede materiale på Modul L efter kurset

6.1	0	I høj grad
6.2	1	I nogen grad
6.3	0	Bliver ikke anvendt
6.4	0	Ved ikke

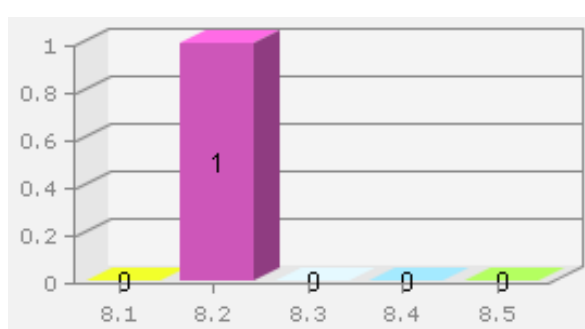
Spørgsmål 7: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du bruger/kommer til at bruge materialet.

Her svares med fritekst

0 besvarelser

Spørgsmål 8: Hvor tilfreds er du med undervisningsformen på MODUL L (veksling mellem foredrag, opgaver, refleksion)

8.1	0	Meget tilfreds
8.2	1	Tilfreds
8.3	0	Utilfreds
8.4	0	Meget utilfreds
8.5	0	Ved ikke

Spørgsmål 9: Begrund dit svar her.

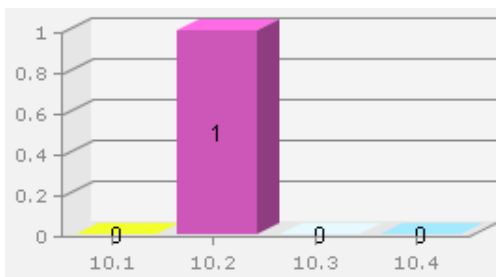
Her svares med fritekst

- gerne flere opgaver

Modul M

Spørgsmål 10: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende den viden og de færdigheder, som du fik på Modul M i det daglige arbejde?

10.1	0	I høj grad
10.2	1	I nogen grad
10.3	0	Bliver ikke anvendt
10.4	0	Ved ikke

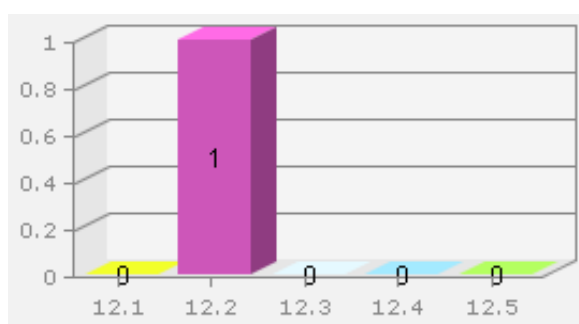
Spørgsmål 11: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du bruger/kommer til at bruge den nye viden

Her svares med fritext

0 besvarelser

Spørgsmål 12: Hvor tilfreds er du med undervisningsformen på MODUL M (veksling mellem foredrag, opgaver, refleksion)

12.1	0	Meget tilfreds
12.2	1	Tilfreds
12.3	0	Utilfreds
12.4	0	Meget utilfreds
12.5	0	VEd ikke

Spørgsmål 13: Begrund dit svar her.

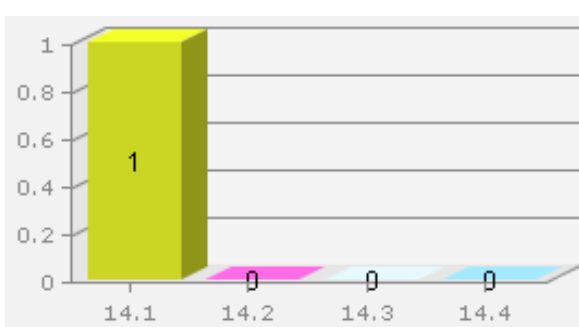
Her svares med fritext

- flere opgaver

Generelt om deltager

Spørgsmål 14: Ville du anbefale kurset til en kollega?

14.1	1	Ja
14.2	0	Måske
14.3	0	Nej
14.4	0	Ved ikke

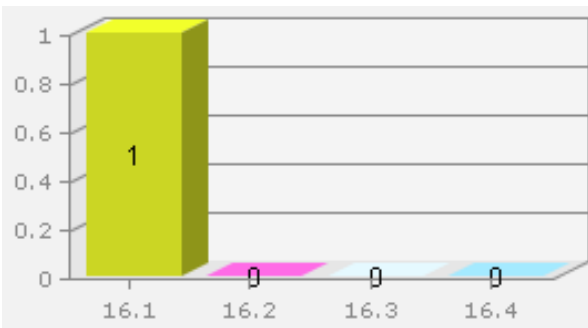
Spørgsmål 15: Øvrige kommentarer

Her svares med fritext

0 besvarelser

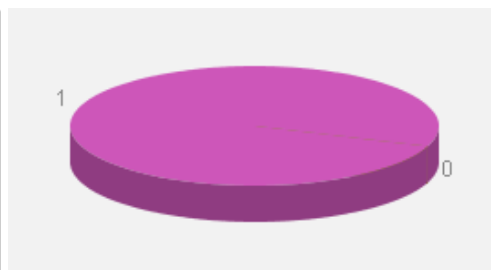
Spørgsmål 16: Hvor lang tids arbejds erfaring har du?

16.1	1	1-5 år
16.2	0	6-10 år
16.3	0	11-20 år
16.4	0	Mere

Spørgsmål 17: Hvilket område arbejder du indenfor?

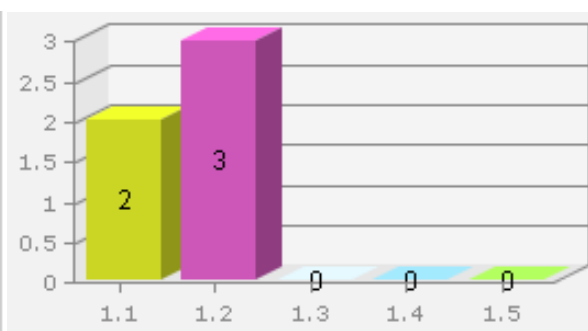
17.1	0	Rådgivning
17.2	1	Undervisning
17.3	0	Andet

Moduler, plante E, N

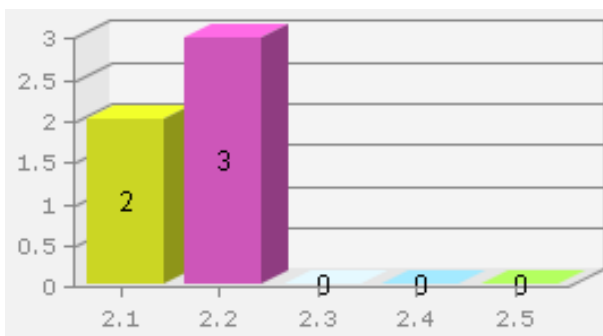
Spørgsmål 1: De to plantemoduler i deres helhed

1.1	2	Meget tilfreds
1.2	3	Tilfreds
1.3	0	Utilfreds
1.4	0	Meget utilfreds
1.5	0	Ved ikke

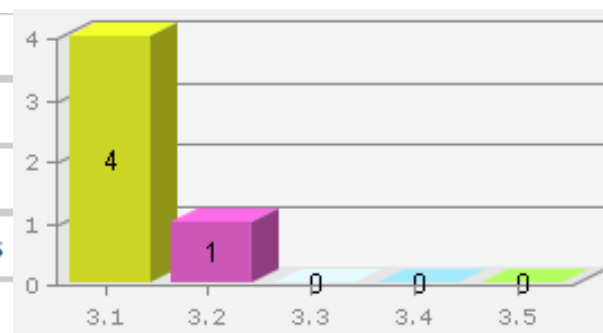
Spørgsmål 2: Udbyttet af modulerne

2.1	2	Meget tilfreds
2.2	3	Tilfreds
2.3	0	Utilfreds
2.4	0	Meget tilfreds
2.5	0	Ved ikke

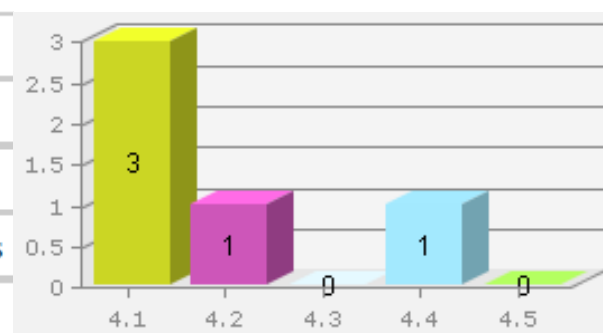
Spørgsmål 3: Kursuslederens indsats

3.1	4	Meget tilfreds
3.2	1	Tilfreds
3.3	0	Utilfreds
3.4	0	Meget utilfreds
3.5	0	Ved ikke

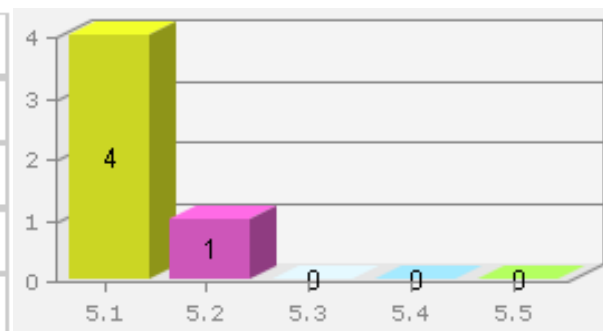
Spørgsmål 4: Information før kurset (bekræftelse på tilmelding, program m.v.)

4.1	3	Meget tilfreds
4.2	1	Tilfreds
4.3	0	Utilfreds
4.4	1	Meget utilfreds
4.5	0	Ved ikke

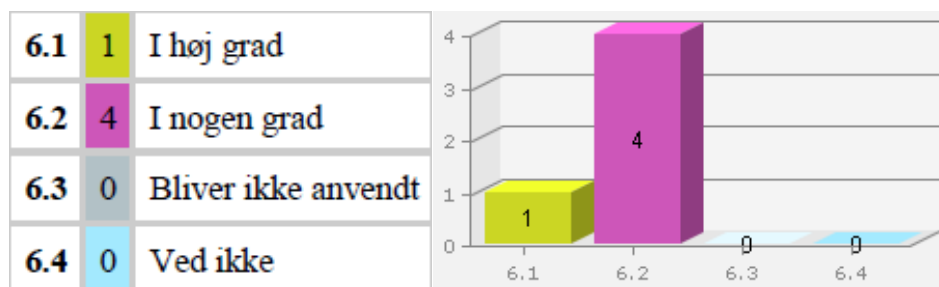
Spørgsmål 5: Kursusfaciliteter generelt

5.1	4	Meget tilfreds
5.2	1	Tilfreds
5.3	0	Utilfreds
5.4	0	Meget utilfreds
5.5	0	Ved ikke

Modul E

Spørgsmål 6: I hvor høj grad har du anvendt/kommer du til at anvende det udleverede materiale på Modul E efter kurset

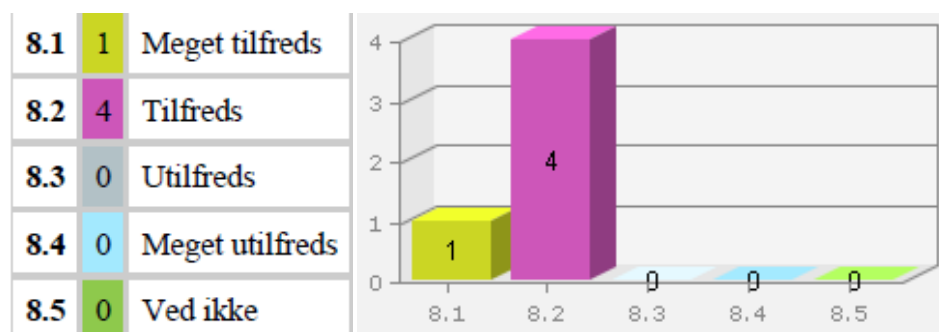

Spørgsmål 7: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du bruger/kommer til at bruge materialet.

Her svares med fritext

- Her blev brugt for meget tid bag pc. Vi kom ikke rigtig frem til det optimale sædskifte?
- Udarbejdelse af Undervisningsmateriel til Erhvervsskoleelever.

Spørgsmål 8: Hvor tilfreds er du med undervisningsformen på MODUL E (veksling mellem foredrag, opgaver, refleksion)

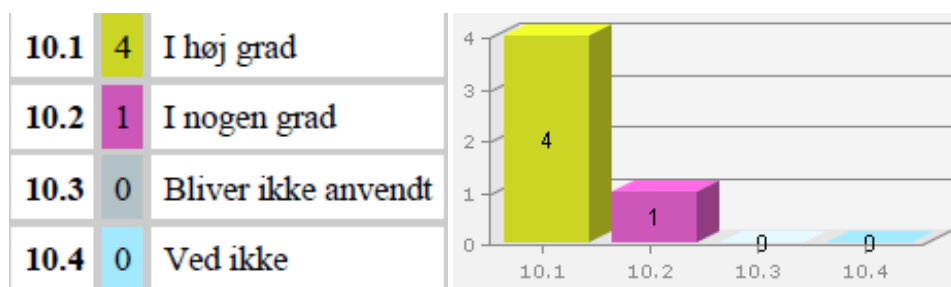
Spørgsmål 9: Begrund dit svar her.

Her svares med fritext

- God blanding
- For få opgaver
- Det skaber engagement.

Modul N

Spørgsmål 10: I hvor høj grad har du/kommer du til at anvende den viden og de færdigheder, som du fik på MODUL N i dit daglige arbejde?

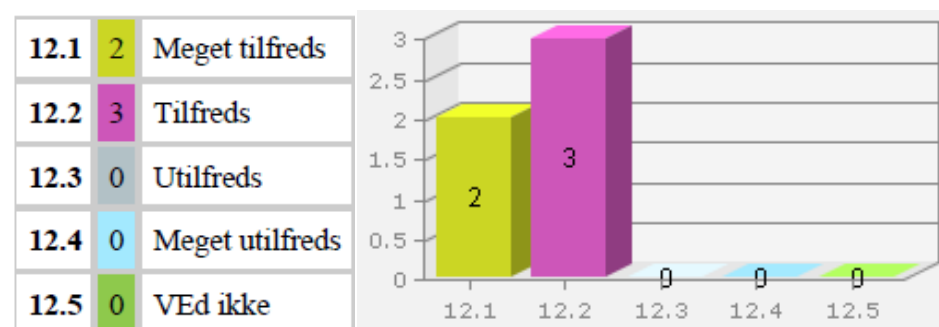

Spørgsmål 11: Begrund dit svar her. Giv gerne eksempler på situationer, hvor du bruger/kommer til at bruge den nye viden

Her svares med fritekst

- Rigtig god maskindemonstration på Snubbekorsgård
- Til daglig i skolelandbruget og alt har givet blod på tanden.
- Undervisning.

Spørgsmål 12: Hvor tilfreds er du med undervisningsformen på MODUL N (veksling mellem feltbesøg, foredrag, opgaver, refleksion)?

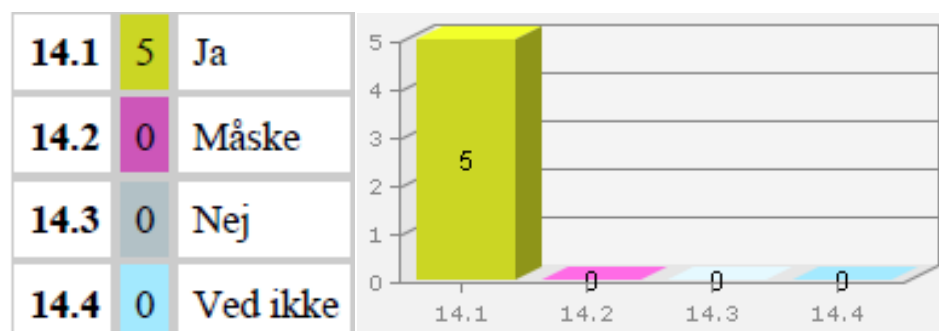
Spørgsmål 13: Begrund dit svar her.

Her svares med fritekst

- Virkelighedsnært.

Generelt om deltager

Spørgsmål 14: Ville du anbefale kurset til en kollega?

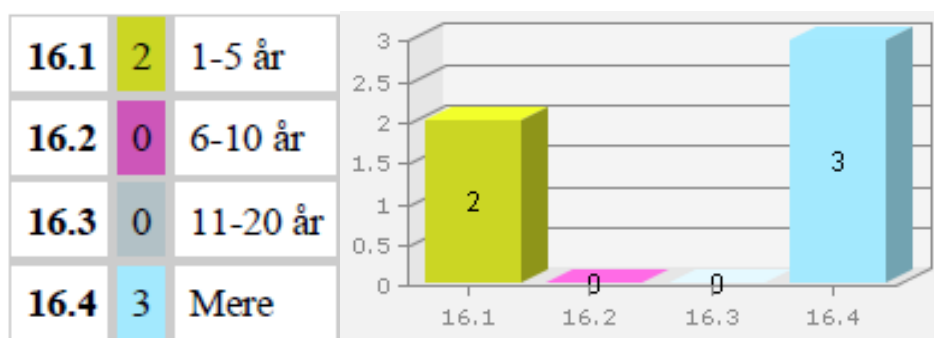

Spørgsmål 15: Øvrige kommentarer

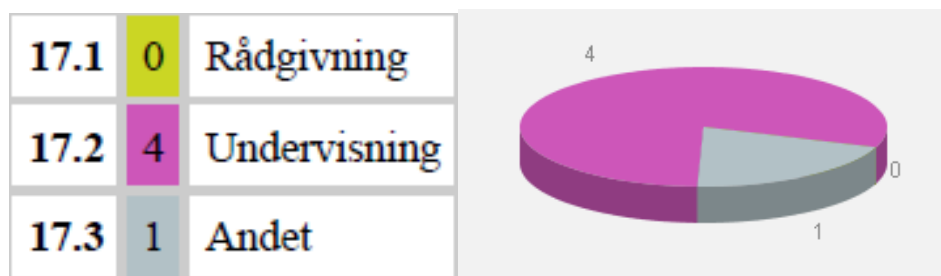
Her svares med fritext

- Mindre undervisning af kommunikation. Evt. mere om kontrakt ved salg gårdbutik regler mht. fødevare
Mere om hold af svin på niveau 1
- Specielt vidensdeling med andre kollegaer, samt strømninger i erhvervet.

Spørgsmål 16: Hvor lang tids arbejdserfaring har du?

Spørgsmål 17: Hvilket område arbejder du indenfor?

Moduler, svin G, K

Der er ingen deltagere fra modulerne G og K indenfor fagområdet svin der har svaret på evaluerings-spørgsmålene.

Det økologiske Akademi, Niveau 2

Undervisningen på Niveau 2 i Det økologiske Akademi er fordelt på i alt 10 moduler i perioden august 2013 til september 2014, hvorefter der tilbydes en afsluttende eksamen. Mere information følger. Alle moduler er á to dages varighed med overnatning.

Der er i alt fire obligatoriske moduler med undervisning i økonomi, innovation, formidlingsværktøjer og bæredygtighed. Udover de fælles moduler tilbydes der to undervisningsmoduler inden for økologisk kvægproduktion og økologisk planteproduktion. Moduler inden for svineproduktion udbydes i 2014.

Du kan forvente forberedelsestid mellem modulerne. Underviserne kan benytte sig af, at deltagerne læser relevante artikler eller laver opgaver forud for et modul. I så tilfælde vil materialet blive fremsendt.

Undervisning og materiale er gratis.

Overnatning i enkeltværelse og økologisk forplejning til alle moduler: 2.500 kr. pr. modul.

Kursusleder: Jette Riis, T 2171 7721, E jtr@vfl.dk

Kursusadministration: Birgit Beierholm, T 8740 5495, E bib@vfl.dk

Obligatorisk modul Modul D: Økonomi og afsætning, NJF seminar 20.- 21. august 2013 Vingstedcentret, Vingsted Skovvej 2, 7182 Bredsten		
9.30	Ankomst og kaffe.	Jette Riis, VFL Økologi
10.00	Landmandens afsætningskanaler til det økologiske marked - nu og i fremtiden. Hvilke ønsker har forbrugerne, og hvad flytter det nationale marked?	Mikkel Grønlykke, L&F Gustaf Bock, VFL Økologi
14.00	Formidlingsmetodiske værktøjer: Kommuniker bevidst.	Eva Glerup, DLBR Akademiet
18.00	Middag.	
19.30- 21.00	Hvornår skal økologisk korn sælges, hvilke aftagere findes, og hvor finder den økologiske landmand info om prisudvikling? Hvordan foregår prisfastsætning og foderstofvirksomheders rolle i økologisk afsætning?	Henrik Kløve, DLG
Dag 2		
8.00	Økonomi i økologiske landbrugsproduktioner.	William Schaar Andersen, VFL Økonomi og Virksomhedsledelse
12.00	NJF Seminar. <i>"Organic farming systems as a driver for change"</i> . Vi følger programmet fra kl. 12.00-16.15. Se link for program.	Se www.njf.nu Se program
16.30	Tak for denne gang.	

Plantemodul Modul E: Næringsstofbalance og sædskifters robusthed 3.- 4. september 2013 Koldkærgård Konferencenter, Agro Food Park 10, 8200 Aarhus N.		
9.30	Ankomst og kaffe.	
10.00	Kvælstofdynamik i marken: puljer, omsætning og emissioner. Effekt af management på kvægbrug.	Jørgen Eriksen, Institut for Agroøkologi – Jordbiologi og Næringsstoffer, Aarhus Universitet
13.00	Omsætning og udvaskning af svovl. Gødning med svovl til økologiske afgrøder.	Jørgen Eriksen
14.00	Kvælstofdynamik i marken: puljer, omsætning og emissioner. Effekt af management på planteavlsbedrifter.	Margrethe Askegaard, VFL Økologi
15.00	Styring af fosfor og kalium i planteproduktionen. Mulighed for recirkulering af næringsstoffer fra enge, byer og industrier.	Margrethe Askegaard
16.00	Værdi af kvælstof i henholdsvis planteavls- og kvægbrugssædskifter. Optimering af sædskifter i kombination med biogasproduktion.	Peter Mejnertsen, VFL Økologi
18.00	Middag.	
19.00-20.30	Udfasning af ikke økologisk husdyrgødning.	Anders Lund, Landmand og formand for Planteavlsudvalget i Økologisk Landsforening.
Dag 2		
8.00	Betydningen af kløvergræs/grønbrak på økologiske planteavlsejendomme. Gennemgang af forudsætninger og praktiske øvelser. Optimering af sædskiftet.	Lars Egelund Olsen, VFL Økologi.
10.00	Sammenligning af økonomien i økologiske sædskifter og forskel mellem konventionelle og økologiske sædskifter.	Lars Egelund Olsen
11.00	Baggrund, indhold og anvendelse af NDICEA i Danmark. Optimering af sædskifte og N-management ved hjælp af NDICEA.	Richard De Visser, Gartneri Rådgivningen.
15.30	Tak for denne gang.	

Obligatorisk modul Modul F: Innovation og nye tiltag 7.-8. oktober 2013 Dag 1: Gothenborg, Gothenborgvej 3, 8653 Them Overnatning og dag 2: Koldkærgård Konferencecenter, Agro Food Park 10, 8200 Aarhus N.		
Dag 1		
9.30	Ankomst og kaffe.	Jette Riis, VFL Økologi
10.00	Businessmodel som ramme for dagens workshop. Oplevelsesøkonomi, fra råvare til oplevelse. Forbrugeren som udgangspunkt for innovation og udvikling.	Gustaf Bock, Randi Friis Hansen William Schaar Andersen VFL, Økonomi og virksomhedsledelse
11.00	Rundvisning på Gothenborg. Stedet og de mange forretningsområder.	Lone og Lars Hedegaard, Gothenborg
12.45	Opsamling. (30 minutter). Værdierne, kernefortællingen og kommunikation. Hvad er kernefortællingen? Casearbejde.	Gustaf Bock Randi Friis Hansen Marie Jeng, Madkommunikatør
15.30	Samarbejder og events, der skaber merværdi.	Gustaf Bock
15.45	Eksempler på samarbejder. Mulighederne for samarbejder på Gothenborg? Case arbejde og Businessmodel.	Malene Refshauge Beck, Østfyns museer. Thorkild Nissen og Birgitte Nygaard, Økologisk Landsforening. Marie Jeng. Randi Friis Hansen og Gustaf Bock, VFL
18.30	Middag.	
19.30	Refleksioner over dagens læring.	Gustaf Bock Randi Friis Hansen
20.00	Tak for i dag og afgang til Koldkærgård Konferencecenter.	
Dag 2		
8.30	Formidlingsmetodiske værktøjer: Den professionelle samtale i undervisning og rådgivning.	Eva Glerup, DLBR Akademiet
15.30	Tak for denne gang.	

Svine modul Modul G: Sundhed og dyrevelfærd 13.–14. maj 2014 Dag 1: Kursussted, middag og overnatning: Gl. Brydegaard, Helnæsvej 4, 5683 Haarby, Dag 2: Besøg hos Risbjerg Landbrug, Nygaardsvej 12, Jordløse, 5683 Haarby		
9.30	Regler for økologisk svineproduktion, EU regler og brancheregler.	Birgit Ingvorsen, Viden-centret for Landbrug, Økologi
11.00	Dyrevelfærd i økologisk produktion.	Tine Rousing, Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet
	NoCast hangrise – management	
14.00	Forekomst og kontrol af spolorm	Helena Mejer, Institut for Veterinær Husdyrbiologi, Københavns Universitet
16.00	Agroforestry og beplantning af udearealer	Anne Grethe Kongsted, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
18.00	Middag	
19.30	Udarbejdelse af undervisningsmaterialer til landbrugsskoleelever	Merete Studnitz, Viden-centret for Landbrug, Økologi
8.00	Introduktion til besøg på Risbjerg	Merete Studnitz, Viden-centret for Landbrug, Økologi
10.00	Besøg hos Risbjerg Landbrug: Storhytter og miljøsikker produktion af ung-svin på friland.	Simme Eriksen og Lene Thomsen, Udviklingscenter for Husdyr på Friland, Carsten Markussen, Økologisk Landforening
13.00	Rundvisning på Risbjerg v. Kirsten Rasmussen; Udfordringer ved omlægning til økologisk svineproduktion, staldindretning, faremarke, økonomi m.m.	Kirsten Rasmussen, Risbjerg Landbrug
15.00	Opsamling på dagen	Merete Studnitz, Viden-centret for Landbrug, Økologi
16.00	Tak for denne gang	Jette Riis, Videncentret for Landbrug, Økologi

Obligatorisk modul Modul H, Økologi Kongres, Formidlingsværktøjer 27.- 28. november 2013 Vingstedcentret, Vingsted Skovvej 2, 7182 Bredsten		
8.45	Ankomst og kaffe	Jette Riis, VFL Økologi
9.00	Formidlingsmetodiske værktøjer: Gamemasterteknik, kontrakt.	Eva Glerup, DLBR Akademiet
13.00	Frokost	
14.00	Økologi Kongres, se programmet på www.okologi-kongres.dk	
Dag 2		
9.00	Økologi Kongres, se programmet på www.okologi-kongres.dk	
16.00	Økologi kongressen slutter. Tak for denne gang.	

Obligatorisk modul Modul J, Bæredygtighed 27.-28. januar 2014 Hotel Scandic Bygholm Park, Schüttesvej 6, 8700 Horsens		
9.30	Ankomst, kaffe og velkommen	Jette Riis, VFL Økologi
10.00	Fødevaresektorens fokus på bæredygtighed – globalt og regionalt. Dansk bæredygtighedssatsning. Perspektiver for øget bæredygtighed i dansk økologisk jordbrug.	Henning Sørensen, Jysk Økologi Anke Stubsgaard, VFL Økologi
13.00	Formidlingsmetodiske værktøjer: Handling, opfølgning og feedbackmodeller.	Eva Gleerup, DLBR Akademiet
18.00	Middag	
19.00 - 21.00	Bæredygtighed i husdyrhold og dyrevelfærd	Arne Munk, VFL Økologi
Dag 2	<i>Dag 2; Gennemføres fælles med kursister, der deltager i et kursusforløb om Bæredygtighed.</i>	
8.00	Bæredygtig bioenergi og gødning.	Erik Fog, VFL Økologi
10.00	Hvordan bliver økologisk landbrug i Danmark mere bæredygtigt?	Tommy Dalgaard, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
13.00	Hvordan indarbejdes bæredygtighed i økologikravene?	Lizzie Melby Jespersen, ICROFS
15.00	Bæredygtigt jordbrug set i et samfundsperspektiv.	Paneldebat
16.30	Tak for denne gang	

Svinemodul Modul K: Management i svineproduktion, fodring og fouragering 3.–4. september 2014 Mødested, overnatning og kursussted: Nørre Vosborg, Vembvej 35, 7570 Vemb Bedriftsbesøg: Flemming Madsen, Løgagervej 12, 7550 Sørvad		
9.30	Ankomst og kaffe.	
10.00 – 11.30	Fouragering: Frilandsgrise integreret i afgrødeproduktionen – jordskokker og andre 'frilandsafgrøder'.	Anne Grete Kongsted, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet
12.30	Betydningen af grovfoder for grisenes trivsel og kødkvaliteten.	Simme Eriksen, Udvik- lingscenter for Husdyr på Friland
13.15	Kødkvalitet og kvalitetssikring.	Simme Eriksen, Udvik- lingscenter for Husdyr på Friland
14.00 - 14.30	Introduktion til bedriftsbesøg.	Simme Eriksen, Udvik- lingscenter for Husdyr på Friland
15.00	Besøg på økologisk svinebedrift, med fokus på management og produktionsstyring.	Gårdejer Flemming Mad- sen, Fonager, Sørvad Simme Eriksen, Udvik- lingscenter for Husdyr på Friland
17.30	Opsamling på bedriftsbesøg.	Simme Eriksen, Udvik- lingscenter for Husdyr på Friland
19.30	Middag på Nørre Vosborg.	
9.00 – 11.30	Faremarksmanualen som arbejdsværktøj.	Merete Studnitz, VFL Øko- logi
12.30	Foder; Lokalt produceret protein.	Tove Serup, VFL, Økologi
13.30	Foderoptimering til økologiske svin.	Torben Jensen, Vestjyl- lands Andel
14.30	Afsætning og marked for svinekød.	Henrik Biilmann, Friland
16.00	Tak for denne gang.	Tove Mariegaard Peder- sen, VFL, Økologi

Kvægmodul Modul L, Sundhed og Græsmarkssædskifte 3.- 4. marts 2014 Forskningscenter, Foulum Blichers allé 20, Tjele Middag og overnatning: Niels Bugges Kro, Ravnsbjergvej 69, Viborg		
9.30	Ankomst, kaffe og velkommen	Jette Riis, VFL, Økologi
10.00	Hvordan hjælper vi den økologiske mælkeproducent med at håndtere halte køer - uden brug af antibiotika eller andre kemikalier?	Peter Thorup Thomsen, Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet.
13.00	Vitaminer og mineraler fra naturlige kilder til økologer. Ecovit 2010.	Søren Krogh Jensen, Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet
14.00	Hvordan påvirker fodring med græs og kløver mælkens sammensætning og kvalitet. Resultater fra OrmilkQual 2010 og nyeste viden.	Mette Krogh Larsen, Fødevarer, Aarhus Universitet
16.00-18.00	Kvægbrugets forsøgscenter: Teknologi i kvægstaldene nu og i fremtiden. Vi vil blive præsenteret for den teknologi, der lige nu bliver afprøvet.	Knud Primdal, KFC
19.30	Middag, Niels Bugges Kro	
9.00	AMS afgræsning og styring af trafikken.	Frank Oudshoorn, Ingeniørvidenskab, Aarhus Universitet
10.00	Strategi for græsmarkssædskiftet. Management af afgræsningsmarken. Kvalitet i græsmarken, kløvertræthed, slet og sædskifte. Urter, vækst, foderværdi, konkurrenceevne og mineraloptagelse.	Karen Søegaard, Agroøkologi, Aarhus Universitet
13.30	Brug af urter i græsmarken- Mælkekvalitet og ændret vomomsætning.	Majbritt Bonefeld, Agrotech
14.30	Afgræsning og næringsstofbalancer	Jørgen Eriksen, Agroøkologi, Aarhus Universitet
16.00	Tak for denne gang	Jette Riis, VFL Økologi

Kvægmodul Modul M, Græsmarksudnyttelse, tilskudsfoder, sundhed og dyrevelfærd 22.–23. april 2014 Mødested: Barritskov, Barritskovvej 34, 7150 Barrit Kursussted: Vingstedcentret, Vingsted Skovvej 2, 7182 Bredsten		
9.30	Holistisk afgræsning. Hvad går det ud på, og hvad skal der til, for at det kan overføres til danske forhold? Besøg på Barritskov	Landmand Leif Rørby og økologisk jordbrugskonsulent, Svend Daverkosen, Barritskov
13.45	Regler for kraftfoder, grovfoder og omlægningsfoder	Birgit Ingvorsen, VFL Økologi
15.00	Økologisk tilskudsfoder til malkekøer, aktuelle udfordringer og projekter: Hjemmedyrket protein, varmebehandling af hestebønner og lupiner, kilder til hjemmedyrket fedt, crimpet/ribbehøstet korn, store mængder havre eller rug, aktuelle foderplaneksempler	Finn Strudsholm, VFL Økologi Henrik Martinussen, VFL Kvæg
20.00	Biodynamisk mælkeproduktion	Biodynamisk landmand Günther Lorenzen
Dag 2		
8.00	Introduktion til sundhed og dyrevelfærd	Camilla Kramer, VFL Økologi
8.15	Hjælpeværktøjer til beregning af græsmarksudnyttelse (slæt- og afgræsningsprognosen). Besøg på kvægbedrift.	Hans Lund, Jysk Økologi
11.30	Rug til afgræsning	Hans Lund, Jysk Økologi
13.30	Sundhed og dyrevelfærd på økologiske bedrifter	Henrik Læssøe Martin, VFL Kvæg og Camilla Kramer, VFL Økologi

Plantemodul Modul N, Frøproduktion, frøkrudt og radrensning, dyrkning af grovfoder og bælgsæd 21.-22. maj 2014 Højbakkegård, Sjælland		
10.00	Mekanisk ukrudtsbekæmpelse	Kathrine Hauge Madsen, VFL Økologi
11.00	Maskindemonstration med radrensere.	Kathrine Hauge Madsen, VFL Økologi m.fl.
14.30	Fremvisning af radrensede marker hos økologisk landmand Nick Ziegler	Steffen Blume, Økologisk Rådgivning
20.00	Kløver og lucerne frø.	Birte Boelt, Aarhus Universitet
8.30	Vanskelige ukrudtsarter.	Christian Andreasen, KU
10.00	Grovfoder produktion; gødskningsstrategier og sikker etablering. Bælgsæd; dyrkning, sygdomme og betydning for sædskiftet.	Inger Bertelsen, VFL Økologi
13.00	Græsfrøproduktion, dyrkning, afsætning og økonomi.	Peter Mejnertsen, VFL Økologi
14.30	Frøproduktion, kvælstoftildeling og udbytte.	René Gislum, Aarhus Universitet

Der tages forbehold for ændringer i program og kursussteder.

Producentsammenslutningen – Det økologiske Akademi